

מדינת ישראל
רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון

ט"ז באייר התשע"ח
1 במאי 2018

חוזר ביטוח 8-2018-1
סיווג: חיים

שיווק תכניות לביטוח מפני אובדן כושר עבודה

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 2(ב) ו-40(ו) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן - **חוק הפיקוח על הביטוח**), ולפי סעיפים 31(ב) ו-31(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 (להלן - **חוק הייעוץ הפנסיוני**), ולאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת, להלן הוראותיי:

1. כללי

כיסוי ביטוחי לאובדן כושר עבודה נועד לספק חלף הכנסה במצבים שבהם כושר ההשתכרות של המבוטח נפגע כתוצאה מתאונה או מחלה. תגמולי ביטוח בתכנית לביטוח מפני אובדן כושר עבודה תלויים בקיומה של הכנסה מעבודה למבוטח. בקרות מקרה ביטוח ישולם למבוטח פיצוי על ידי חברת הביטוח בהתאם לסכום הכיסוי שרכש המבוטח ולכל היותר בשיעור של 75% מהכנסתו האחרונה של המבוטח בהתאם לתנאי פוליסת הביטוח. בנוסף, לא ניתן לקבל כפל פיצוי במקרה של אובדן כושר עבודה, לכן כיסוי עודף יוביל לקיזוז של הפיצוי המשולם למבוטח. לאור האמור, הפקת תכנית לביטוח מפני אובדן כושר עבודה ללא בדיקת צרכיו של המועמד לביטוח, עשויה להוביל לכיסוי ביטוחי עודף שלא ניתן לממשו.

כמו כן, באפשרות חברת ביטוח, בעל רישיון או סוכן ביטוח להציע למבוטח להרחיב את הגדרת מקרה הביטוח כך שתכסה את עיסוקו הספציפי של המבוטח טרם מקרה הביטוח. פעמים רבות כיסוי זה נמכר, על אף שבפועל המבוטח לא זקוק להרחבה זאת. לכן, במסגרת בירור צרכיו של המועמד לביטוח, יש לפרט את הערך המוסף של הרחבת הכיסוי להגדרת 'עיסוק ספציפי'.

חוזר זה קובע הוראות להסדרת הליך שיווק כיסוי אובדן כושר עבודה לקראת כריתת חוזה ביטוח.

2. הגדרות

- בעל רישיון** - כהגדרתו בחוק הייעוץ הפנסיוני;
- חוזר מסמך הנמקה** - חוזר סוכנים ויועצים 14-10-2016 "מסמך הנמקה" (1.2.17);
- חוזר קווים מנחים** - חוזר ביטוח 16-1-2016 "קווים מנחים לעניין תכנית לביטוח מפני אובדן כושר עבודה" (29.9.16);
- גוף מוסדי** - כהגדרתו בחוק הפיקוח על הביטוח;
- קופת גמל** - כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;
- מסלוקה פנסיונית** - מערכת סליקה פנסיונית מרכזית, כהגדרתה בחוק הייעוץ הפנסיוני;
- סוכן ביטוח** - כהגדרתו בחוק הפיקוח על הביטוח;
- כיסוי ביטוחי קיים** - כיסוי ביטוחי לסיכונים נכות כהגדרתו בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כיסויים ביטוחיים בקופות גמל), התשע"ג-2013, או תכנית לביטוח מפני אובדן כושר עבודה.

3 . שיווק תכניות לאובדן כושר עבודה

- א. טרם מכירת תכנית ביטוח לאובדן כושר עבודה, גוף מוסדי, בעל רישיון או סוכן ביטוח -
- 1) יברר אודות קיומו של כיסוי ביטוחי קיים, לכל הפחות באמצעות הגשת בקשת מידע חד פעמית למסלקה הפנסיונית;
 - 2) יברר פרטים על הכנסתו של המבוטח;
 - 3) בתכנית ביטוח הכוללת כיסוי ליעיסוק ספציפי של המבוטח, יפרט למבוטח את האירועים הביטוחיים שבגינם יש צורך בכיסוי זה והעיסוקים שאליהם יופנה המבוטח בקרות אותם אירועים, ביחס לנתוניו במועד המכירה, אם לא ירכוש כיסוי זה.
- ב. מתן המלצה לרכישת תכנית ביטוח לאובדן כושר עבודה בידי בעל רישיון או סוכן ביטוח תחייב במסירת מסמך הנמקה ללקוח בהתאם לחוזר מסמך הנמקה.
- ג. גוף מוסדי רשאי לכרות חוזה ביטוח לכיסוי אובדן כושר עבודה רק אם מצא כי למבוטח קיימת הכנסה מעבודה, והכנסה זו אינה מבוססת בכיסוי ביטוחי קיים.
- ד. על אף האמור בסעיף קטן (ג) -
- 1) גוף מוסדי רשאי לכרות, בגין הכנסה המבוססת בקרן פנסיה, חוזה ביטוח העומד בהוראות סעיף 4 לחוזר קווים מנחים;
 - 2) גוף מוסדי רשאי לכרות חוזה ביטוח לאובדן כושר עבודה בגין הכנסה שאינה מבוססת במלואה בתכנית ביטוח, ובלבד ששיעור הכיסוי, בחוזה הביטוח ובתכניות הקיימות, לא יעלה על 75% מהכנסתו של המבוטח.
- ה. לא נכרת חוזה ביטוח, יחולו הוראות סעיף קטן (א) על בעל רישיון או על סוכן ביטוח.
- ו. מבלי לפגוע באמור בסעיף קטן (ג), נודע לגוף המוסדי או לבעל הרישיון או לסוכן הביטוח כי התכנית לאובדן כושר עבודה היא בגין הכנסה מעבודה המבוססת בכיסוי ביטוחי קיים, יפעל הגוף המוסדי או בעל הרישיון או סוכן הביטוח לביטול התכנית לאובדן כושר עבודה.

4 . תכנית אובדן כושר עבודה הנמכרת אגב קופת גמל

גוף מוסדי יעדכן את היקף הכיסוי הביטוחי בתכנית לאובדן כושר עבודה אגב קופת גמל כך שהעלות המצטברת בשל סך כל הכיסויים הביטוחיים במסגרת קופת הגמל לרבות כיסוי הנמכר אגב קופת הגמל, בעד תקופת הביטוח של עמית עד לכל אחד ממועדי תשלום דמי הביטוח, לא תעלה על 35% מסך כל ההפקדות למרכיב התגמולים עד לאותו מועד, והכל לפי שיעור ההפקדות למרכיב התגמולים; לעניין זה, "ההפקדות למרכיב התגמולים" – הפקדות תשלומי העובד והפקדות תשלומי המעסיק, לרבות תשלומי המעסיק לרכישת ביטוח מועדף שהעובד זכאי לו לפי הדין או ההסכם, ולמעט תשלומי המעסיק למרכיב הפיצויים.

5 . תחולה

הוראות חוזר זה יחולו על:

- א. כל הגופים המוסדיים, סוכני הביטוח ובעלי הרישיון; לעניין בעל רישיון או סוכן ביטוח הפועל מטעמה של חברת ביטוח יחולו הוראות החוזר ביחד ולחוד.
 - ב. תכנית ביטוח לאובדן כושר עבודה, אישית וקבוצתית, שתשווק החל מיום התחילה ואילך.
 - ג. על אף האמור בסעיף קטן (ב), חוזר זה לא יחול על:
- 1) תכנית ביטוח לאובדן כושר עבודה קבוצתית ששווקה לפני מועד התחילה, לרבות הארכה או חידוש תכנית הביטוח כאמור ולרבות הארכה או חידוש תכנית כאמור אצל מבטח אחר; על אף האמור,

חוזר זה יחול על מבוטחים חדשים בתכנית ביטוח לאובדן כושר עבודה קבוצתי ששווקה לפני מועד התחילה שיצורפו לתכנית כאמור החל מיום 1 במאי 2019.

(2) תכנית ביטוח לאובדן כושר עבודה קבוצתי המשולמת על ידי המעסיק מעבר לשיעורי ההפקדות המירביים לחיסכון הפנסיוני בהתאם לתקנה 19 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 או כל תקנה שתבוא במקומה.

ד. על אף האמור בסעיף קטן (ב), הוראות סעיף 4 לחוזר זה לא יחולו על תכנית לאובדן כושר עבודה שנרכשה בגוף מוסדי אחר מהגוף שבו מנוהלים כספי קופת הגמל של המבוטח.

6. תחילה

- א. תחילתן של הוראות חוזר זה ביום פרסומן.
- ב. על אף האמור בסעיף קטן (א), תחילתו של סעיף 4 לחוזר ביום 1 באפריל 2019.

דורית סלינגר
הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון

דברי הסבר

כללי

תגמולי ביטוח בתכנית לביטוח מפני אובדן כושר עבודה תלויים בקיומה של הכנסה למבוטח. בקרות מקרה ביטוח ישולם למבוטח פיצוי על ידי חברת הביטוח בהתאם לכיסוי שרכש המבוטח ולכל היותר לפי הכנסתו האחרונה של המבוטח ערב מקרה הביטוח. בנוסף, לא ניתן לקבל כפל פיצוי במקרה של אובדן כושר עבודה, לכן כיסוי עודף לא יגדיל את הפיצוי של המבוטח.

חוזר זה קובע הוראות שמסדירות את הליך מכירת כיסוי אובדן כושר עבודה, כך שהכיסוי יימכר רק למבוטחים שהוא רלוונטי עבורם.

סעיף 3

לפי סעיף זה, טרם מכירת תכנית ביטוח לאובדן כושר עבודה, על גוף מוסדי, בעל רישיון או סוכן ביטוח לבדוק האם המועמד לביטוח אינו מבוטח עבור אותו שכר בתכנית ביטוח לאובדן כושר עבודה אחרת. כמו כן, ועל מנת למנוע כפל ביטוח ותשלום דמי ביטוח לשווא, נקבע כי שיווק תכנית ביטוח לאובדן כושר עבודה אפשרי רק כאשר למבוטח קיימת הכנסה שאינה מכוסה במסגרת תכנית קיימת. בנוסף, באפשרות חברת ביטוח או גורם משווק להציע למבוטח להרחיב את הגדרת מקרה הביטוח כך שתכסה את עיסוקו הספציפי של המבוטח טרם מקרה הביטוח. פעמים רבות כיסוי זה נמכר, על אף שבפועל המבוטח לא זקוק להרחבה זאת. לכן, במסגרת בירור צרכיו של המועמד לביטוח, יש לפרט את הערך המוסף של הרחבת הכיסוי להגדרת עיסוק ספציפי.

סעיף 4

כיום ניתן לרכוש כיסוי אובדן כושר עבודה הן מתוך מרכיב התגמולים והן בתקציב נפרד של המעסיק. במידה וכיסוי אובדן כושר עבודה נרכש מתוך מרכיב התגמולים, מגבלת עלות הכיסויים הביטוחיים בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כיסויים ביטוחיים בקופות גמל), התשע"ג-2013, היא 35%. לעומת זאת, ככל וכיסוי אובדן כושר עבודה נרכש בתקציב נפרד של המעסיק, מגבלת העלות בפועל היא 47%. על מנת למנוע מעקף של מגבלת עלות הכיסויים הביטוחיים, ולשמור על האיזון שבין מרכיבי החיסכון לפרישה לבין מרכיבי הביטוח במהלך תקופת החיסכון, קובע הסעיף כי לא ניתן יהיה לרכוש כיסוי ביטוחי אגב קופת גמל, במידה והעלות הכוללת של הכיסויים הביטוחיים, לרבות כיסוי ביטוחי הנרכש בנפרד על ידי המעסיק ועל חשבון ההפקדות למרכיב החיסכון, חורגת ממגבלה של 35%.